

Bratislava, 27. mája 2021

Politické riziká sú časovanou bombou

Coface: Koronakríza síce načas odsunula do úzadia dopady Brexitu, vnútorné konflikty, sociálne nepokoje či zvýšený protekcionizmus, no riziká nezmizli. V Európe napätie významne porastie.

Sociálne napätie a z toho prameniace riziko občianskych nepokojov sa môže vo svete, vrátane Európy, zvýšiť až desaťnásobne. Hoci koronakríza načas odsunula do úzadia politické riziká, najmä zvýšený protekcionizmus, dopady Brexitu, ako aj sociálne nepokoje na všetkých kontinentoch, vnútorné konflikty či terorizmus, tieto riziká nezmizli. „Vplyv čoraz nestabilnejšieho politického prostredia na hospodársku činnosť sa stal veľmi zásadným. Pandémia COVID-19 aj s jej dopadmi na spoločnosť a ekonomiku síce navonok odsunula politické riziká do úzadia, vplyvom koronakrízy sa však môžu ešte prehĺbiť. Konkrétne, riziko občianskych nepokojov sa môže zvýšiť desaťnásobne,“ upozorňuje na základe analýzy Coface jej generálny riaditeľ pre Slovenskú republiku a Česko Ján Čarný. Nadnárodná spoločnosť Coface je globálnym lídrom v poistení pohľadávok firmami a manažovaní ich kreditného rizika.

Protikoronové opatrenia ako zdroj napätia

Ako podotýka Ján Čarný, v mnohých krajinách vo svete už rastie počet občianskych protestov. Opatrenia vlád na obmedzenie šírenia koronavírusu sú totiž novým zdrojom napätia, pričom neovplyvnia iba krajiny, ktoré zažili sociálne otrasy pred krízou. „Napätie môže vzniknúť aj z vplyvu recesie na zamestnanosť, príjem domácností a sociálnu nerovnosť. Po tom, čo vlády v mnohých krajinách zaviedli rekordné stimulačné balíčky na potlačenie dopadov krízy, potenciálne úsporné opatrenia môžu vyvolávať politické riziká,“ konštatuje Ján Čarný.

Na hodnotenie politických rizík používa Coface model, ktorý zahŕňa dve hlavné kategórie: bezpečnostné riziká a riziká spojené s politickou a sociálnou nestabilitou. V najnovšej aktualizácii indexu spoločnosť uvádza ako najrizikovejšie z politického hľadiska Irán, Sudán, Sýriu a Venezuelu. Politické riziko sa však netýka iba týchto krajín, je to celosvetový problém. Pandémia zvýraznila riziká aj v rozvíjajúcich sa a aj vo vyspelých krajinách. „Okrem toho pandémia odhalila rastúce nerovnosti v príjmoch v rámci krajín. Giniho koeficient, vlajkový index pre meranie nerovností (vyššia hodnota naznačuje nárast nerovností), by mohol v najzraniteľnejších rozvojových, ale aj rozvíjajúcich sa krajinách vzrásť o takmer 6 %. Rast koeficientu však predpokladáme aj vo vyspelých krajinách, vrátane európskych,“ upozorňuje Ján Čarný. Vzrásť tak môže aj v prípade Slovenska.

Rast napätia v Európe

Koeficient by sa podľa analýzy Coface mohol v Európe zvýšiť o 3,5 % až 7,3 % v závislosti od trvania a intenzity obmedzení. „Tento nárast nerovností by mal pretrvávať, čo pozorujeme po všetkých pandémiách 21. storočia - SARS v roku 2003, H1N1 v roku 2009, MERS v roku 2012, Eboly v roku 2014 a Zike v roku 2016. Päť rokov po vypuknutí pandémie by mohol Giniho koeficient zostať v priemere o 1,25 % vyšší v porovnaní s pôvodnou úrovňou,“ pridáva údaje Grzegorz Siewiewicz, analytik Coface pre strednú a východnú Európu. Čím silnejšia je recesia, tým väčší bude tento efekt v dôsledku pretrvávajúcej nezamestnanosti pracovníkov s nízkou kvalifikáciou.

Nárast ekonomických nerovností vo svete môže byť v skutočnosti ešte výraznejší a prehĺbiť rozdiely medzi vyspelými na jednej a rozvojovými či rozvíjajúcimi sa krajinami na druhej strane. „Expanzívna menová a fiškálna politika zavedená v reakcii na krízu tieto nerovnosti v krátkodobom horizonte utlmila posilnením systémov sociálnej ochrany a ochranou pracovných miest. No mnohé rozvojové a rozvíjajúce sa krajiny nebudú mať rozpočtový priestor na udržanie týchto sociálnych výdavkov, ktoré sú už teraz nižšie ako vo vyspelých ekonomikách,“ podotýka

Grzegorz Sielewicz. Mnohé nízkokvalifikované pracovné pozície sa nedajú robiť z domu, no inštitucionálny rámec a systémy sociálnej ochrany sú najmä v krajinách južnej a juhovýchodnej Ázii, ako India, Malajzia, Indonézia a Filipíny, ale aj v krajinách Latinskej Ameriky, krehké. Prehlbovanie rozdielov tak podporí zvyšovanie sociálnej nerovnosti a ešte viac oslabí najzraniteľnejšie sociálno-ekonomické skupiny.

Dopad na ekonomiku

„Skrytou časťou ľadovca by mohlo byť výrazné zvýšenie politických rizík. Tento nárast príjmovej nerovnosti spojený s nespokojnosťou verejnosti s vládami pri riešení pandémie by mohol viesť k ďalšej sociálnej nespokojnosti,“ zdôrazňuje Ján Čarný. Podľa MMF je nerovnosť jedným z hlavných nositeľov sociálnych nepokojov, ktorý sa v priemere objaví rok po pandémie a má výrazný vplyv na ekonomickú aktivitu. Tá by podľa odhadov po roku a pol mala zostať 0,25 percentuálneho bodu pod predkrízovou úrovňou.

Mäkší prístup USA

Výrazný podiel na raste napätia majú aj protekcionistické opatrenia vlád či obchodné vojny. Za vlády amerického prezidenta Donalda Trumpa boli ostro sledovanými najmä zhoršujúce sa obchodné vzťahy USA s Čínou a USA s Európskou úniou. *„Obchodné vzťahy riadené súčasným americkým prezidentom Joeom Bidenom sú iné v porovnaní s jeho predchodcom, ktorý uprednostňoval politiku America First: clá a ďalšie sankcie. Prezident Biden má trochu mäkší prístup, chce však čeliť konkurencieschopnosti Číny a zaviesť nové pravidlá na ochranu životného prostredia a pracovných síl,“* spresňuje analytik Coface Grzegorz Sielewicz. Politika USA je tak predvídateľnejšia a podľa analytika sa dá predpokladať väčšia spolupráca so spojencami v rôznych otázkach. *„Zahraničná politika USA by mala byť transparentnejšia,“* dodáva.

Čína sa však bude snažiť tiež posilniť globálnu pozíciu zvýšenou sférou vplyvu. *„Zameriava sa na Európu ako na jeden z najatraktívnejších regiónov pre čínsky obchod a investičnú expanziu. Na jednej strane je Európa otvorená využiť výhody spolupráce s Čínou, ale na druhej strane ju znepokojujú otázky ľudských práv a pracovných podmienok v Číne,“* podotýka analytik Grzegorz Sielewicz. To zjavne aj zabrzdiť investičnú dohodu medzi Čínou a EÚ (CAI).

Ochrana firiem

Je preto dôležité, aby sa pri tomto raste napätia dokázali firmy chrániť. *„Okrem nástrojov určených na ochranu v prípade vládneho zlyhania by si investori mali zabezpečiť podrobnejšie analýzy krajín, v ktorých by boli zachytené aj politické riziká s prípadným zásadným dopadom na biznis,“* upozorňuje generálny riaditeľ Coface pre Slovenskú republiku a Česko Ján Čarný.

KONTAKT PRE MÉDIÁ:

Slávka Boldocká - 0918805510, slavka@mediamedia.sk

Coface: for trade – Stav iame obchod spoločne

70 rokov skúseností a precízne vybudovaná sieť urobili spoločnosť Coface ikonou v oblasti úverového poistenia, riadenia rizík a globálnej ekonomiky. S ambíciou stať sa najúspešnejším globálnym obchodným poisťovacím partnerom v priemysle, odborníci spoločnosti Coface pracujú v rytme svetového hospodárstva a podporujú 50 000 klientov pri budovaní úspešných, rastúcich a dynamických podnikov. Služby a riešenia skupiny chránia a pomáhajú spoločnostiam prijímať kreditné rozhodnutia s cieľom zlepšiť ich schopnosť predávať na domácom aj exportnom trhu. V roku 2017 spoločnosť Coface zamestnávala ~4 100 ľudí v 100 krajinách a zaznamenala obrat vo výške 1,4 miliardy EUR.

www.coface.com

COFACE SA, je kótovaná na Euronext Paris – Compartment A
ISIN: FR0010667147 / Ticker: COFA

